

F. t. I. om universiteternes styrelse.

universiteterne, og til at universiteternes organisatoriske problemer i det hele taget er større og mere komplicerede end læreanstaltnernes, vedtog regeringen, at der i folketingssamlingen 1969-70 skulle forelægges et lovforslag om universiteternes styrelse.

Under hensyn til, at folketinget skulle fastlægge de generelle principper for universiteternes styrelse, og til at disse principper måtte formodes også at få konsekvenser for læreanstaltnerne på lidt længere sigt, fandt man i undervisningsministeriet, at der ved de ovennævnte forhandlinger med læreanstaltnerne ikke burde tilstræbes en uniformering af anordningerne og fastlægges vidtgående generelle principper, som kunne foregribe folketingets behandling af universitetslovforslaget.

Under forhandlingerne med læreanstaltnerne stillede undervisningsministeriet dog visse minimumsbetingelser, som de nye styrelsesanordninger måtte opfylde. Disse betingelser var navnlig, at andre lærere og studerende skulle have repræsentation med fuldt medlemskab af de kollegiale organer, at der blev oprettet studienævn med kompetence til at afgøre visse sager af studie- og eksamensmæssig karakter, og at dannelsen af institutter blev fremmet.

Andre læreres repræsentation varierer fra en enkelt anordning, hvor professorer og andre lærere vælger og vælges på lige fod, over anordninger hvor de besætter 50 pct. af lærernes pladser i de kollegiale organer, til anordninger hvor de kun besætter 33 pct. af disse pladser.

De studerendes repræsentation varierer fra 50 pct. i studienævnene til 10-25 pct. i de øvrige organer.

Der er ved samtlige læreanstalter oprettet studienævn, der er sammensat af lige mange lærere og studerende. Nævnene har dels en rådgivende funktion, idet de skal høres i alle sager om studie- og eksamensforhold, dels kompetence til at afgøre en række sager af mindre omfattende eller rutinemæssig karakter. Disse sidste sager er direkte opregnet i anordningerne for Danmarks tekniske Højskole, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og Danmarks farmaceutiske Højskole, medens konsistorium eller fagråd ifølge anordningerne for Københavns og Århus Tandlægehøjskoler og Handelshøjskolen i Aarhus kan delegerere deres kompetence til studienævnene. Ministeriet har fået tilsagn om, at denne delegationsbeføjelse vil blive benyttet i et omfang, som svarer til studienævnenes beføjelser ved de tre førstnævnte læreanstalter.

En sammenlægning af mange små laboratorier og afdelinger til færre, større institutter kan selvfølgelig ikke ske fra den ene dag til den anden, men undervisningsministeriet har sikret sig, at der

i læreanstaltnernes nye anordninger er bestemmelser, som skal fremme den nye institutstruktur.

Universiteternes styrelsesforhold.

Når regeringen har besluttet at lade folketinget tage stilling til universiteternes styrelsesforhold, skyldes det dog ikke alene ønsket om, at der må blive taget politisk stilling til den debat, som føres om disse forhold, men også mere formelle grunde.

For det første kræver Aarhus universitets overgang fra selvejende institution til statsinstitution således, som Universitetsadministrationsudvalget har foreslået det, og universitetet selv og regeringen har tiltrådt det, at lov nr. 73 af 7. marts 1952 om Aarhus universitet ændres.

For det andet skal der i henhold til lov nr. 190 af 4. juni 1964 om oprettelse af et universitet i Odense § 2 fastsættes bestemmelser om universitetets administrative forhold m.m. ved lov. Forslag til en sådan lov har ikke tidligere været fremsat, idet man har ønsket at afvente resultaterne af Universitetsadministrationsudvalgets arbejde. Odense universitets forhold har indtil videre været fastlagt i et midlertidigt regulativ om Odense universitets administration af 18. maj 1967.

Om indholdet af de fra de tre universiteter indkomne forslag til styrelsesanordninger, der er tilsendt folketinget samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag, kan oplyses følgende, idet bemærkes, at der fra Odense universitet ikke foreligger et samlet forslag, men to forslag udarbejdet af de nuværende to fagråd:

Rektor.

Både Københavns og Aarhus universiteter foreslår rektor valgt blandt professorerne. I København foreslås rektor valgt af samtlige fastansatte videnskabelige medarbejdere, medens man i Århus foreslår valget foretaget af en særlig valgforsamling, hvori også de studerende og eventuelt det ikkevidenskabelige personale er repræsenteret. Odense universitet har foreslået, at valget skal foretages af samtlige professorer og de andre lærere, der er medlemmer af fagrådene. Alle tre universiteter finder, at den af universitetsadministrationsudvalget foreslåede valgperiode på 5 år er for langvarig.

Konsistorium.

Alle tre universiteter foreslår, at rektor, prorektor, administrationschef (i Århus dog uden stemmeret) og dekanerne skal være fødte medlemmer. Derudover foreslår universiteterne i København og Århus et antal repræsentanter for fakulteterne,